

ПЕДАГОГИКА
НАУЧНО СПИСАНИЕ, ГОДИНА ХСIV, 2022

PEDAGOGY
BULGARIAN JOURNAL OF EDUCATIONAL
RESEARCH AND PRACTICE
VOLUME 94, 2022

ANNUAL CONTENTS / ГОДИШНО СЪДЪРЖАНИЕ

Страници / Pages

Книжка 1 / Number 1:	1 – 139
Книжка 2 / Number 2:	140 – 280
Книжка 3 / Number 3:	281 – 411
Книжка 4 / Number 4:	412 – 551
Книжка 5 / Number 5:	552 – 681
Книжка 6 / Number 6:	682 – 819
Книжка 7 / Number 7:	820 – 956
Книжка 8 / Number 8:	957 – 1092
Книжка 9 / Number 9:	1093 – 1232

**DOCTORAL RESEARCHER /
ДОКТОРАНТСКИ ИЗСЛЕДВАНИЯ**

- 122 – 132 Медийно образование за деца: предизвикателствата на новото дигитално общество [The Media Education of Children: Challenges for the New Digital Society] / *Катя Стоянова / Katya Stoyanova*
- 393 – 404 Проблемът с дискриминацията в предучилищна възраст и засягането му в гражданското образование [The Problem of Discrimination in Preschool Age and its Impact on Civic Education] / *Пънар Кязим / Panar Kyazim*
- 926 – 942 Контент-анализ за наличие на емоционални стимули в образователните материали за III група, сравнение с образователно направление за развитие на емоционална интелигентност [Content Analysis for Emotional Stimuli in Program Systems for Preschoolers, Comparison with Teaching Aid Dedicated to SEL] / *Карина Господинова / Karina Gospodinova*

**HISTORY OF BULGARIAN EDUCATION /
ИСТОРИЯ НА БЪЛГАРСКОТО ОБРАЗОВАНИЕ**

- 382 – 392 Една малко позната страница от българското методическо наследство: „Граматиката в прогимназията. Насоки към творческо обучение“ (1937) на Петър Лаков и Павел Гетов [A Little Known Page of the Bulgarian Methodological Heritage: “The Grammar in Junior High School. Guidelines for Creative Thinking” (1937) by Petar Lakov and Pavel Getov] / *Иван Чолаков / Ivan Cholakov*
- 559 – 570 Иван Д. Шишманов – европеизираният българин (Посвещава се на 160 години от рождението на проф. д-р Иван Д. Шишманов (22.06.1862 – 22.06.1928)) [Ivan D. Shishmanov – the Europeanized Bulgarian (Dedicated to the 160th Anniversary of the Birth of Prof. Dr. Ivan D. Shishmanov (22 June 1862 – 22 June 1928))] / *Надежда Кръстева, Йордан Колев / Nadezhda Krasteva, Yordan Kolev*
- 827 – 836 Националната идея на Паисий Хилендарски (Посвещава се на 300-годишнината от рождението на св. Паисий Хилендарски (1722 – 1773)) [The National Idea of Paisii Hilendarski (Dedicated to the 300th Anniversary of the Birth of St. Paisii Hilendarski (1722 – 1773))] / *Йордан Колев, Надежда Кръстева / Yordan Kolev, Nadezhda Krasteva*
- 837 – 655 Нов прочит на идеята за художествено възпитание, отразена в списание „Училищна практика“ от 1906 година [New View of the Idea about Art Education, Reflected in the “School Practice” Journal Since 1906] / *Марина Теофилова / Marina Teofilova*
- 856 – 869 Специалността „Социална педагогика“ в академичното пространство на Югозападния университет „Неофит Рилски“ [The “Social Pedagogy” Subject in Southwest University “Neofit Rilski” Academic Space] / *Юлиана Ковачка / Yuliana Kovachka*

**INFORMAL EDUCATION AND SUSTAINABILITY /
НЕФОРМАЛНО ОБРАЗОВАНИЕ И УСТОЙЧИВОСТ**

- 1099 – 1110 Кризи и резилианс в образованието. За ползите и поуците от една пандемия [Crises and Resilience in Education. The Benefits and Lessons Learned of a Pandemic] / *Силвия Николаева / Silvia Nikolaeva*
- 1111 – 1120 Трансгресивно-синергично кариерно развитие в „неформално образование“ в университета [Transgressive-Synergic Career Development in “Nonformal Education” in University] / *Яна Рашева-Мерджанова, Моника Богданова, Илиана Петкова / Yana Rasheva-Merdjanova, Monika Bogdanova, Iliana Petkova*

- 1121 – 1131 Дигитално учене и неформално образование в свързаността си за изграждане на приобщаваща учебна среда [Digital Learning and Non-Formal Education in their Connectivity for Creating the Inclusive Learning Environment] / *Светлана Ангелова / Svetlana Angelova*
- 1132 – 1142 Социално-педагогически виждания на студентите от специалност „Социални дейности“ в Софийския университет „Св. Климент Охридски“ [Socio-Pedagogical Views of the Students of the “Social Activities” Major at the Sofia University “St. Kliment Ohridski”] / *Атанас Генчев / Atanas Genchev*
- 1143 – 1157 Развитие на професионалните умения на бъдещите педагози чрез дейности в студентски клуб „Мисия учител“ [Development of the Professional Skills of the Future Pedagogues through Activities in the Student Club “Mission Teacher”] / *Златина Димитрова / Zlatina Dimitrova*
- 1158 – 1168 Дигитални алтернативи за обогатяване на неформалните образователни дейности за деца и младежи чрез създаване на интерактивна онлайн платформа [Digital Alternatives to Enrich Non-formal Education Activities for Children and Youth by Creating an Interactive Online Platform] / *Васил Ставрев, Йордан Дянков / Vasil Stavrev, Yordan Dyankov*

NEW BOOKS / КНИЖНИНА

- 542 – 544 Tests in Specialized Latin for Medical Purposes / *Vanya Ivanova*
- 943 – 949 140 години предучилищно образование: постижения и хоризонти [140 Years Preschool Education in Bulgaria: Achievements and Horizons] / *Румяна Неминска / Rumiana Neminska*

ONLINE EDUCATION / ЕЛЕКТРОННО ОБУЧЕНИЕ

- 963 – 981 Дигитални компетентности и образователни неравенства в европейски контекст в резултат от ускорено преминаване към електронно дистанционно обучение (в условията на пандемията от COVID-19) [Digital Competences and Educational Inequalities in European Context as a Consequence of an Accelerated Shift to Distance E-learning in the COVID-19 Pandemic] / *Румяна Пейчева-Форсайт, Бистра Мизова, Галин Цоков / Roumiana Peytcheva-Forsyth, Bistra Mizova, Galin Tsokov*
- 982 – 993 Характеристики и специфика на е-оценяването, подпомагащо ориентирано към ученето във висшето училище – гледни точки и изследвания [Characteristics and Specificity of Learning-Oriented E-Assessment in Higher Education – Points of View and Research] / *Вася Делибалтова / Vasya Delibaltova*

- 994 – 1020 Дигитална изпитна практика: потенциал, проблеми, перспективи [Digital Examination Practice: Potential, Problems, Perspectives] / *Даниела Кирова / Daniela Kirova*
- 1007 – 1020 Adoption of LMS Moodle Tools in Student Learning – in Line with Teaching Practices / *Silviya Blagoeva-Karamfilova, Silvia Parusheva*
- 1021 – 1031 Подготовка на преподаватели по здравни грижи от Медицинския университет – Пловдив, за работа в Moodle [Training of Health Care Faculty from Medical University – Plovdiv, for Work in Moodle] / *Ангелина Киркова-Богданова / Angelina Kirkova-Bogdanova*
- 1169 – 1190 Опитът в електронното обучение на студенти и преподаватели като фактор за формиране на отношения и нагласи към неговите възможности и ограничения (уроци от пандемията COVID-19) [Students' and Teachers' E-Learning Experience as a Factor Affecting Their Perspectives towards its Advantages and Disadvantages (Lessons from the COVID-19 Pandemic)] / *Румяна Пейчева-Форсайт, Любка Алексиева / Roumiana Peytcheva-Forsyth, Lyubka Aleksieva*
- 1191 – 1201 Университетската дигитална хуманитаристика след 2020 година. Наблюдения и предварителни изводи [University Digital Humanities after 2020. Observations and Preliminary Conclusions] / *Ренета Божанкова / Reneta Bozhankova*
- 1202 – 1216 Електронно дистанционно обучение на студенти по специална педагогика по дисциплини с практическа насоченост (брайл и ориентиране и мобилност) [Online and Distance Education of University Students in Special Education in Practical Disciplines (Braille and Orientation and Mobility)] / *Мира Цветкова-Арсова, Маргарита Томова / Mira Tzvetkova-Arsova, Margarita Tomova*

RESEARCH INSIGHTS /

ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ПРОНИКНОВЕНИЯ

- 9 – 18 Рефлексивният подход при формиране на личностни и социални компетентности чрез учебно съдържание в контекста на бежанската проблематика [The Reflective Approach to the Development of Personal and Social Competences through Learning Content in the Context of the Refugee Problem Field] / *Сийка Чавдарова-Костова / Siyka Chavdarova-Kostova*
- 19 – 30 Heuristic Potential of Transformative Learning Ideas / *Svitlana Hanaba, Olena Voitiuk*
- 31 – 40 Приложение на образователни подкасти в професионалната подготовка на бъдещи учители по биология (В условията на епидемична обстановка, причинена от COVID-19) [Application of

- Educational Podcasts in the Professional Education of Pre-Service Biology Teachers (In the Context of an Epidemic Situation Caused by COVID-19)] / *Ася Асенова / Asya Asenova*
- 41 – 51 Prolegomena in Pedagogy of Informal Education / *Tanya Zhelyazkova-Teya*
- 52 – 64 Ориентиран към ученика позитивен подход на възпитание, обучение и социализация в часа на класа [Student-Centered Positive Approach to Education, Training and Socialization in the Class Time Lessons] / *Любен Витанов / Lyuben Vitanov*
- 65 – 78 Синхронно vs. асинхронно, или защо „онлайн лекция“ не е синоним на „дистанционно обучение“ [Synchronous vs. Asynchronous or Why “Online Lecture” is not Synonym of “Distance Learning”] / *Силвана Карагьозова / Silvana Karagyozova*
- 79 – 91 Специфики и възпитателни функции на съдържанието, представяно от инфлуенсъри [Specifics and Educational Functions of the Content Presented by Influencers] / *Екатерина Томова / Ekaterina Tomova*
- 92 – 102 Levels of Transformational Changes in Motor Status of Preschool Children under the Influence of Different Models of Exercise Programs / *Nebojsa Jotov, Zeljko Rajkovic, Vladimir Miletic*
- 103 – 121 Повишаване равнището на математически знания на учениците в първи клас чрез работа със самостоятелно събрани данни [Increasing the Level of Mathematical Knowledge of First Grade Students through Working with Collected Data by Himself] / *Валентина Чилева / Valentina Chileva*
- 147 – 158 Родителски тренинг, специфициран на базата възраст на детето [Parental Training Specified on the Basis of the Child's Age] / *Теодора Стоева / Teodora Stoeva*
- 159 – 176 На път към креативната педагогика: методология и някои особености на образователните практики в Русия и България [Towards Creative Pedagogy: Methodology and some Peculiarities of Educational Practices in Russia and Bulgaria] / *Елена Князева, Красимира Марулевска / Helena Knyazeva, Krasimira Marulevska*
- 177 – 195 Two-tier Model of Training Future Teachers for Coaching at Out-of-School Institutions / *Borys Savchuk, Tetyana Pantyuk, Natalia Sultanova, Halyna Bilavych, Mykola Pantyuk*
- 196 – 212 University Learning Outcomes: Statement of the Issue within the Theory of Ill-Posed Problems / *Alma Turganbayeva, Maktagali Bektemessov, Marina Skiba*
- 213 – 232 Pedagogy of Experience in Ethical Education at Lower Secondary Education / *Erika Juhošová*

- 233 – 246 Inclusion as a Tool for Educational Strategies in the Czech Republic Focused on People with an Intellectual Disability / *Lukáš Stárek*
- 247 – 262 Добри практики при изготвяне на психологична оценка на развитието при деца в ранна и предучилищна възраст [Good Practices in Administiring Psychological Assessment of Development in Children in Early and Preschool Years] / *Надя Колчева, Светла Стайкова / Nadia Koltcheva, Svetla Staykova*
- 263 – 273 Технология за създаване на мисловни карти в обучението по технологии и предприемачество [Technology for Creating Mind Maps in Technology and Entrepreneurship Education] / *Емилия Тошева / Emilia Tosheva*
- 287 – 305 Педологията – неосъществената наука за детето [Pedology – the Unfulfilled Science of the Child] / *Милка Терзийска / Milka Terziyska*
- 306 – 317 Интерпретации на смириенето в педагогически контекст [Interpretations of Humility in a Pedagogical Context] / *Мая Чолакова / Maya Tcholakova*
- 318 – 328 Modular-Cybernetic Approach for Development of Digital Competence of Students – Future Teachers / *Nikolay Tsankov, Ivo Damyanov*
- 329 – 340 Influence of Family Education on the Psychophysical Development and Socialization of a Child with Intellectual Disabilities / *Svitlana Mykhalska, Svitlana Myronova, Maryana Buinyak*
- 341 – 348 Формиране на професионални компетентности в процеса на университетската подготовка на студенти социални педагози и социални работници [Formation of Professional Competences in the University Preparation Process of Students of Social Pedagogy and Social Workers] / *Нона Глушкова / Nona Glushkova*
- 349 – 362 Organization of Developmental Training in Preschool Educational Institutions / *Sharafat Bakhishova*
- 363 – 370 Humane Education – Benefits and Challenges / *Anna Arnaudova-Otouzbirova*
- 371 – 381 Съвременни подходи за управление на стреса в училищната организация [Modern Approaches for Stress Management in the School Organization] / *Мирослав Терзийски / Miroslav Terziyski*
- 419 – 424 Съвременната българска литература за деца и формирането на умения за четене с разбиране в начална училищна възраст [Contemporary Bulgarian Children's Literature and the Formation of Reading Comprehension Skills in Primary School Age] / *Нели Иванова / Neli Ivanova*
- 425 – 435 Платформа за взаимопомощ на учители и училища [Platform for Mutual Assistance of Teachers and Schools] / *Мария Гайдарова / Maria Gaydarova*

- 436 – 455 Нагласи на студенти за произхода на вируса, причиняващ COVID-19, и ваксинирането срещу него [Students' Attitudes towards the Origin of the Virus Causing COVID-19 and Vaccination against It] / *Валери Стоянов / Valeri Stoyanov*
- 456 – 467 Teachers' Attitudes about Teaching and Learning Mathematics / *Aleksandra Mihajlović, Emina Kopas-Vukašinović, Vladimir Stanojević*
- 468 – 484 Образователна подкрепа на деца в резидентна грижа в условията на електронно обучение (приложни аспекти) [Educational Support for Children in Residential Care in e-Learning Conditions] / *Юлиана Ковачка / Yuliana Kovachka*
- 485 – 500 Хуманистични аспекти на чуждоезиковото педагогическо взаимодействие във висшето медицинско училище по време на пандемия [Humanistic Aspects of Foreign Language Pedagogical Interaction at the Higher Medical School during a Pandemic] / *Теодора Вълва / Teodora Valova*
- 501 – 514 Students' Activities in the Digital Environment / *Tatiana Shopova*
- 515 – 529 Education 4.0 – the Change of Higher Education Institutions and the Labour Market / *Gergana Dimitrova, Blaga Madzhurova, Stefan Raychev, Dobrinka Stoyanova*
- 530 – 541 Диагностика и методика за оптимизиране на физическата дееспособност на 10-годишни ученици [Diagnosis and Optimization of the Physical Capacity of Students of Primary School Age] / *Мартин Маргаритов / Martin Margaritov*
- 571 – 587 Модел на образованието на бъдещето [Model of the Future of the Education] / *Наталия Витанова / Natalia Vitanova*
- 588 – 596 Образованието в дигитална среда – резултати, оценки, изводи [Education in Digital Environment – Results, Evaluations, Conclusions] / *Костадин Паев / Kostadin Paev*
- 597 – 610 The Technology of Development of Communicative Culture of Elementary School Teachers / *Mariia Oliiar, Nataliia Blahun, Halyna Bilavych, Nataliia Bakhmat, Tetyana Pantyuk*
- 611 – 621 Изследване на детската рисунка като процес [Investigation of Children's Drawing as a Process] / *Бисер Дамянов / Biser Damianov*
- 622 – 631 Приобщаващото образование в началната образователна степен за ученици с нарушения от аутистичния спектър [Inclusive Education of Students with Autism Spectrum Disorder in Primary School] / *Величка Косева, Генчо Стоицов / Velichka Koseva, Gencho Stoitsov*
- 633 – 647 Супервизията в социалнопедагогическата работа на специалисти с деца и ученици [Supervision as Professionals Social-Pedagogical

- Mean in their Work with Children and Students] / Яна Станева / *Yana Staneva*
- 648 – 662 Влияние на обучението от разстояние в електронна среда върху някои аспекти на стиловете на учене при учениците от горна училищна възраст [The Impact of the Online Distance Education's Specifics on Some Aspects of the Learning Styles of High School Students] / Биляна Гъркова / *Bilyana Garkova*
- 663 – 673 Публично-частното партньорство като отговор на предизвикателствата в образователния сектор [Public-Private Partnership as Answer to the Challenges in the Educational Sector] / Офелия Кънева / *Ophelia Kaneva*
- 720 – 729 Communication Competence of Teachers in Contemporary Educational Pedagogical Work / Mirko Miletic, Marko Djordjevic
- 730 – 738 Модел на училищна готовност [Model of School Readiness] / Ася Велева / *Asya Veleva*
- 739 – 747 Резилиентността и предизвикателствата в нашето съвремие [Resilience and Challenges in the Present Day] / Боряна Иванова / *Borjana Ivanova*
- 748 – 763 The Relationship 'Emotional Identification – Individual Social Behavior' in Hearing Impaired Children Integrated into a General Education Environment / Diyana Georgieva
- 764 – 778 Педагогическо предметно знание в природонаучното образование: трудности по органична химия [Pedagogical Content Knowledge in Science Education: Difficulties in Organic Chemistry] / Александрия Генджова, Нина Маркова, Калин Чакъров / *Alexandria Gendjova, Nina Markova, Kalin Chakarov*
- 779 – 790 Teacher-Parent Relationships, Forms of Communication and Factors that Affect Them / Alexander Loziak
- 791 – 800 Modern Practice of Using Interactive Forms and Methods of Preventive Education of the Student Youth / Svitlana Surgova, Olena Faichuk
- 801 – 812 „Майсторските класове“ и ролята им за повишаване професионалната подготовка на бъдещите педагози [“Master Classes” and their Role in Increasing the Professional Training of Future Teachers] / Йорданка Николова / *Yordanka Nikolova*
- 870 – 885 Гледни точки за лидерството в съвременното училище и детска градина – резултати от емпирично изследване [Perspectives of Leadership in the Modern School and Kindergarten – Results of Empirical Research] / Снежанка Добрева / *Snezhanka Dobрева*
- 886 – 895 Gender Differentiation in the Management of General Secondary Education Institutions / Nadiia Vientseva, Olga Starokozhko

- 896 – 913 Изследване на основна глаголна лексика в български език при ученици в начален етап на обучение чрез онлайн игри [Research on the Basic Verbal Vocabulary in Bulgarian for Students in the Initial Stage of Education through Online Games] / *Мария Тодорова, Цветана Димитрова, Валентина Стефанова / Maria Todorova, Tsvetana Dimitrova, Valentina Stefanova*
- 914 – 925 Насоки за повишаване ефективността на подготовката за реагиране при бедствия и първа помощ в системата на училищното образование [Directions for Increasing Efficiency of First Aid and Disaster Response Training in Schools] / *Даниела Балева / Daniela Baleva*
- 1032 – 1043 Integrating Intercultural Education in the Primary School Curriculum / *Bujar Adili, Sonja Petrovska, Gzim Xhambazi*
- 1044 – 1052 Identifying Students' Level of Psychological Well-being Amidst the COVID-19 Pandemic / *Aislu Akisheva*
- 1053 – 1063 Нагласи на бъдещите детски учители към STEM подхода [Attitudes of Future Kindergarten Teachers towards the STEM Approach] / *Наталия Павлова, Михаела Тончева / Nataliya Pavlova, Michaela Toncheva*
- 1064 – 1068 Агресията у детето през призмата на бихевиоризма (Кратък теоретичен анализ) [The Child Aggression through the Behaviorism View (Brief Theoretical Analysis)] / *Донка Никова / Donka Nikova*
- 1069 – 1085 Превантивни дейности на комисиите за борба с противообществените прояви при малолетни и непълнолетни [Preventive Proceedings of Commissions for Combating of Anti-social Acts among Under Age and Minor People] / *Любка Атанасова / Lyubka Atanasova*

RIGHTS OF THE CHILD / ПРАВА НА ДЕТЕТО

- 687 – 697 Съвременни европейски тенденции в методиката за развитие на личностни компетентности в областта на правата на детето [Contemporary European Tendencies in Methodics of Development of Personal Competences in the Children's Rights Area] / *Сийка Чавдарова-Костова / Siyka Chavdarova-Kostova*
- 698 – 710 Přemysl Pitter (1895 – 1976) – European Humanist and Child Rescuer / *Jiří Prokop*
- 711 – 719 Културата по правата на детето – необходим елемент на професионалната компетентност на учителите на XXI век [Children's Rights Culture – a Necessary Element of the Professional Competence of the 21st Century Teachers] / *Вяра Гюрова / Viara Gyurova*